

ทายาทช่างศิลปหัตถกรรม

นายณัฐกฤตกรณ์ ปินใจ
ประเภทเครื่องโลหะ (ศิลปะจากแผ่นโลหะ)
จังหวัดแพร่

“การสร้างสรรคงานศิลปะจากแผ่นโลหะที่แข็งแกร่งต่าง
ให้เป็นผลงานที่นุ่มนวล อ่อนช้อย และงดงามตามแบบศิลปะไทย
เป็นงานที่เกิดจากความชอบก่อนจากนั้นกลายเป็นรักและหลงใหลในศิลปะแขนงนี้
จึงอยากถ่ายทอด ต่อยอด และเผยแพร่ความรู้แก่ผู้สนใจ
เพื่ออนุรักษ์หัตถศิลป์อีกแขนงหนึ่งของไทยให้คงอยู่”

ปัจจุบันงานเครื่องโลหะถูกนำมาสร้างสรรค์เป็นงานศิลปะที่หลากหลายมากขึ้นและมักถูกนำมาสร้างสรรค์ในรูปแบบของงานศิลปะเชิงประยุกต์ โดยใช้แผ่นโลหะเป็นวัตถุดิบหลัก ผ่านกรรมวิธีที่ซับซ้อนหลายขั้นตอน บรรจงเรียงร้อยด้วยทักษะฝีมือ จินตนาการหรือแรงบันดาลใจจากความงามของธรรมชาติ จนกลายเป็นงานศิลปะจากแผ่นโลหะชิ้นเยี่ยม ก่อเกิดเป็นผลงานศิลปะหัตถกรรมที่สามารถสร้างเป็นอาชีพและสร้างรายได้อีกด้วย

ส้อมดอก ประดับทิพย์พุกข (ดอกไม้สวรรค์)

การอนุรักษ์สืบสานภูมิปัญญา

นายณัฐกฤตกรณ์ ปินใจ เป็นคนจังหวัดแพร่แต่มีโอกาสดำเนินทางไปศึกษาวิชาศิลปในจังหวัดเชียงใหม่ ทำให้มีโอกาสได้แสดงนาฏศิลป์ในงานต่างๆ อยู่บ่อยครั้ง จึงได้ใกล้ชิดกับอุปกรณ์และเครื่องประดับที่ใช้เพื่อการแสดงนาฏศิลป์อยู่เสมอ ซึ่งเครื่องประดับเหล่านั้นล้วนรังสรรค์ขึ้นจากแผ่นโลหะทั้งสิ้น ทำให้นายณัฐกฤตกรณ์เกิดความชื่นชอบในงานศิลปะหัตถกรรมแขนงนี้อย่างมาก จึงเกิดเป็นแรงบันดาลใจให้ทดลองประดิษฐ์ชิ้นงานจากแผ่นโลหะชิ้นใหม่ โดยเรียนรู้รูปแบบจากผลงานเครื่องประดับที่พบเห็นจากพิพิธภัณฑ์ในภาคเหนือ และเรียนรู้เพิ่มเติมจากเครื่องประดับของล้านนา เมื่อได้พบเห็นจึงนำมาพัฒนาต่อยอดชิ้นงานใหม่บนพื้นฐานภูมิปัญญาดั้งเดิม อีกทั้งยังได้มีโอกาสเรียนรู้จากอาจารย์ช่างฝีมือทางภาคเหนือหลายท่าน ได้นำเอาความรู้ที่ได้รับการถ่ายทอดจากอาจารย์และช่างฝีมือเหล่านั้นนำกลับมาปรับปรุงประยุกต์ผสมผสานกับความร่วมสมัย และจินตนาการเชิงสร้างสรรค์ จนเกิดผลงานที่มีความน่าสนใจ จนได้ชิ้นงานที่วิจิตร งดงามและประณีต สะอาดอ่อน

นายณัฐกฤตกรณ์มีโอกาสได้เรียนรู้สวดลายและรูปแบบงานแผ่นโลหะจากตำรางานหัตถศิลป์โบราณ ด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะสืบทอดงานศิลปหัตถกรรมไทยอย่างแท้จริง เมื่อฝึกฝนเรียนรู้จนเกิดความชำนาญมากพอจึงเริ่มเผยแพร่ผลงานและเทคนิคการทำงานผ่านทางเพจออนไลน์โดยใช้ชื่อว่า “สุวรรณมาลาคำ” โดยเปิดให้ผู้สนใจเข้ามาเข้าชมได้อย่างอิสระ ถือเป็นการเก็บสะสมผลงานไว้ศึกษาและพัฒนาต่อยอด โดยรับฟังคำแนะนำจากผู้สนใจเพื่อนำคำเหล่านั้นมาพัฒนางานให้ดีขึ้นต่อไป

จากจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้จนถึงปัจจุบัน นับเป็นเวลา 6 ปีแล้ว ที่นายณัฐกฤตกรณ์ได้สร้างสรรค์และพัฒนาผลงานหัตถศิลป์จากแผ่นโลหะอยู่เสมอมิได้ขาด จนผลงานเป็นที่ยอมรับและเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางมากขึ้น

ภูมิปัญญาที่สะท้อนทักษะฝีมือเชิงช่าง

นายณัฐกฤตกรณ ปินใจ ได้เริ่มพัฒนางานศิลปะจากแผ่นโลหะจากการสร้างสรรค์ “ปิ่นดอกไม้ไหว” งานหัตถกรรมดั้งเดิมของชาวล้านนา ซึ่งทำจากโลหะมีค่าอย่างเงินหรือทอง วัสดุดิบที่มีความแข็งแรง ดูแล้วแข็งแกร่งแต่สามารถนำมาสร้างสรรค์ ออกแบบจนได้ผลงานปิ่นดอกไม้ที่มีความประณีตงดงาม โดยเริ่มจากการตัดแผ่นโลหะที่มีขนาดบางให้เป็นกลีบดอกตามที่ต้องการทีละชิ้น ให้กลีบดอกมีลักษณะตามกลีบดอกไม้จริง ทำการตัดและแต่งกลีบเพิ่มรายละเอียดความสมจริง และเพิ่มมิติให้กับกลีบดอกไม้ใบไม้และมาลัย โดยการนำเทคนิค “การดุนโลหะ” โดยการใช้สว่านกลมาใช้ดุนกลีบและใบไม้โค้งงอ ดูอ่อนช้อย และสว่านหัวแบนในการดุนเส้นใยของใบไม้ เทคนิคนี้สามารถเพิ่มชีวิตชีวาและความสมจริงให้กับแผ่นโลหะมากขึ้น จนเป็นที่ชื่นชอบของลูกค้าและผู้พบเห็น

ในอดีตการประดิษฐ์ดอกไม้รูปแบบต่างๆ เช่น ดอกบัว ดอกแก้ว ดอกพิกุล ทำขึ้นเพื่อใช้ในการสักการบูชาแสดงถึงความเคารพ และนับถือ ช่างจึงทำขึ้นด้วยความเรียบง่ายไม่ซับซ้อนมากนัก นายณัฐกฤตกรณได้ทำผลงานเหล่านั้นมาต่อยอดให้ดอกไม้ชนิดต่างๆ มีมิติ อ่อนช้อยและสมจริงมากขึ้น พัฒนาผลงานให้สามารถใช้ประโยชน์ได้หลากหลายรูปแบบ โดยนำเทคนิคเดียวกันนี้มาใช้สร้างสรรค์ผลงานซึ่งผลงานของนายณัฐกฤตกรณล้วนได้รับแรงบันดาลใจจากดอกไม้และพืชพันธุ์ในธรรมชาติทั้งสิ้น “งานศิลปะจากแผ่นโลหะ” ฝีมือนายณัฐกฤตกรณจึงถือเป็นงานศิลปะเชิงช่างที่รวมไว้ซึ่งความรักและความศรัทธาอันบริสุทธิ์เป็นที่ตั้งในการสร้างสรรค์ผลงาน

ต้นไม้เงิน ต้นไม้ทอง

เอกลักษณ์ผลงานที่โดดเด่น

ผลงานที่โดดเด่นและถือเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของการสร้างสรรค์ “งานศิลปะจากแผ่นโลหะ” ของนายณัฐกฤตกรณ์ คือ ผลงาน “ดอกไม้ไหว” งานหัตถกรรมของชาวล้านนาที่มีการสืบทอดงานเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน และผลงานประเภท “ดอกไม้” ซึ่งมีทั้งผลงานที่ทำขึ้นโดยการเลียนแบบดอกไม้ในธรรมชาติ เช่น ดอกพิกุล ดอกจำปา ดอกช่อ (ดอกไคร้ย้อย) และผลงานดอกไม้ที่เกิดจากการสร้างสรรค์จากจินตนาการโดยการนำลักษณะดอกไม้จริงมาดัดแปลงจนเกิดเป็นดอกไม้ที่แปลกใหม่ขึ้นมาอยู่เรื่อยๆ

ความพิเศษของผลงานประเภทดอกไม้อันเป็นฝีมือของนายณัฐกฤตกรณ์ คือ ความอ่อนช้อยและสมจริงเหมือนดอกไม้ตามธรรมชาติที่นายณัฐกฤตกรณ์ได้นำเทคนิคการทำก้านดอกไม้แบบโบราณมาใช้เพื่อให้ดอกไม้โลหะสามารถสั่นไหวได้เหมือนกับดอกไม้จริง

ผลงานสำคัญที่ภาคภูมิใจ คือ มีโอกาสได้เป็นหนึ่งในทีมช่างที่ประดิษฐ์ “ต้นไม้เงิน ต้นไม้ทอง” ทูลเกล้าฯ ถวายสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีและสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก เพื่อเป็นพุทธบูชา

ดอกบานไม่รู้โรยทองเหลือง

มาลัยทองเหลือง

การถ่ายทอดความรู้และการพัฒนาผลงาน

เพื่อให้งานศิลปหัตถกรรมแขนงนี้อยู่ได้ในทุกยุค ทุกสมัย นายณัฐกฤตกรณียังคงมุ่งมั่นสืบทอดและพัฒนาสร้างสรรค์ผลงานอยู่อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้งานฝีมือนี้สามารถใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้มากขึ้น ไม่ใช่มีไว้เพียงเพื่อใช้ในทางพุทธศาสนาเท่านั้น ถือเป็นความภาคภูมิใจอย่างยิ่งที่ได้เป็นส่วนหนึ่งในการอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรมอันงดงามที่นับวันจะหาชมได้ยากให้คงอยู่กับชาวไทยต่อไป

ผลงานทุกชิ้นที่สร้างสรรค์นับเป็นงานศิลปหัตถกรรมที่ได้พัฒนาและต่อยอดจากงานฝีมือดั้งเดิมของชาวล้านนา นำมาสร้างสรรค์และพัฒนาผลงานรูปแบบต่างๆ ขึ้นใหม่ โดยยังคงอนุรักษ์เทคนิคและกรรมวิธีการทำงานแบบเดิมเอาไว้ ปัจจุบันนายณัฐกฤตกรณียังคงสร้างสรรค์ผลงานด้วยตนเองทุกขั้นตอน และไม่เคยหยุดเรียนรู้ ฝึกฝนและพัฒนาฝีมือในการสร้างสรรค์ผลงาน นอกจากนี้ยังมีการต่อยอดผลงานของตนเองอยู่เสมอ โดยการลองผิดลองถูกเพื่อให้ได้ผลงานศิลปะจากแผ่นโลหะในรูปแบบใหม่ๆ เช่น พวงมาลัยประดิษฐ์จากแผ่นทองเหลือง ดอกไม้โลหะประดับหินสี ดอกจាំปักจากแผ่นทองเหลือง เป็นต้น

ด้วยความรักและหลงใหลในงานจึงต้องการให้งานที่ตนสร้างสรรค์เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย มุ่งมั่นเผยแพร่ความรู้แก่ผู้ที่สนใจ โดยในปัจจุบันได้มีโอกาสเป็นวิทยากรพิเศษสอนงานฝีมือให้กับสถานศึกษาหลายแห่ง เพื่อให้ความรู้แก่นักเรียน นักศึกษา ให้สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้ไปสร้างเป็นอาชีพและสร้างรายได้เสริมในระหว่างเรียน ถือเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยอนุรักษ์งานฝีมือของไทยให้คงอยู่ต่อไป

ในปัจจุบันนายณัฐกฤตกรณียังสามารถต่อยอดสร้างสรรค์งานศิลปะจากโลหะให้มีรูปแบบที่หลากหลายและมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่ไม่เหมือนใคร โดยเฉพาะการสร้างสรรค์ดอกไม้โลหะในรูปแบบคล้ายการประดิษฐ์ดอกไม้สดนานาชนิดที่มีความทันสมัย เพื่อนำไปตกแต่งในอาคารบ้านเรือน เพิ่มมูลค่าให้กับชิ้นงานโดยการนำหินสีมาประดับตกแต่งเพิ่มเติมให้ชิ้นงานมีสีสันสวยงามน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

ดอกปาริชาติทองเหลือง ประดับพลอยแดง

ดอกบัวทองเหลือง

มาลัยทองแดง ผสมทองเหลือง